

בית משפט השלום בראשון לציון

תא"מ 58514-07-20 ציון נ' סביל ואח'

לפני כבוד השופט אילן בן-דור

איריס ציון ת"ז 059702928

תובעים

-נגד-

1. מוטי סביל ת"ז 510015951

נתבעים

2. שומרה חב' לביטוח בע"מ חברות מספר זיהוי צד ב'

החלטה

מבוא

1. מקרה המתמקד באופן ובעיתוי הגשת "בקשה לצירוף צד" על ידי נתבעת אשר מבהיר כיצד היעדר פעולה מראש, כמצוות התקנות עלול להכביד על המבקש בעצמו, על הצד שכנגד, ואף עלול להאריך ולהכביד על ההליך ובכך לפגוע באינטרס הציבורי. כמפורט להלן, הנתבעת פעלה באופן שאינו מתיישב עם סדרי הדין בתקנות מהתשמ"ד וקל וחומר שאינו מתיישב עם התקנות הנוכחיות.
2. לפני בקשת נתבעת לצירוף צד (כנתבע), שהוגשה ביום 14.12.20. זאת, למרות שכתב ההגנה הוגש כבר ב- 5.11.20 במטרה להתגונן מפני תביעה שהוגשה כבר ב- 7.20. במצורף לכתב ההגנה לא הוגשה בקשת רשות למשלוח הודעה לצד שלישי, במועד שבדין (שהיה לפי התקנות מהתשמ"ד עם הגשת כתב הגנה). ממילא, גם לא צורפה הודעה לצד שלישי ערוכה לפי התקנות כנדרש בדין.
3. התובעת, התנגדה בנחרצות, לצירוף הנתבע הנוסף, כעולה משתי תגובות שהגישה. התגובה הראשונה, הוגשה ביום 14.12.20 והתגובה השנייה לבקשת הנתבעת לצירוף נתבע הוגשה ביום 30.12.20. אגב, לא ברור הצורך בהגשת שתי תגובות זהות בפער זמנים כזה.
4. כבר ביום 6.1.21, הורתה כב' הרשמת לנתבעת להשיב להתנגדות התובעת לצירוף צד כנתבע עד ליום 10.1.21 וצינה שהעדר תשובה ייחשב כויתור על הבקשה.
5. רק ביום 28.1.21, הנתבעת הגישה את המסמך שסווג כתגובה. במסמך הזה, לא הופיעה הכותרת "בקשה". ולמרות זאת, בגוף המסמך ובמובלע (בסעיף 4) הנתבעת ביקשה, לראשונה את הרשות להגשת הודעה לצד שלישי כנגד אותו צד נוסף. לא ראיתי, בקשה נפרדת לרשות לצירוף צד שלישי ולא ראיתי שצורפה ההודעה הערוכה עם הצרופות כדרישת התקנות.
6. ביום 4.2.21, בחרה הנתבעת להגיש מסמך שתואר כ"בקשה למתן החלטה" המתייחס לכאורה לתגובה מיום 28.1.21. בהחלטה מיום 9.2.21 נכתב שיש לוודא המצאת המסמך לצד שכנגד.
7. התובעת הגיבה ביום 10.2.21 לתגובת הנתבעת כשלבסוף הובהר שאינה מתנגדת למשלוח הודעת צד ג'.

ההחלטה

8. לאחר עיון במסמכים שלפני מצאתי להורות כדלהלן:

א. הבקשה לצירוף צד בשלב זה, נדחת.

ב. לא די במצוי בפני להתיר, בשלב זה, הודעה לצד שלישי, שלא צורף עותק ממנה ומצרופותיה, כדין. לא ראיתי

בשלב זה די במצוי לפני, כדי לכפות על תובע את צירוף הנתבע.

תמצית הנימוקים להחלטה

המסגרת הנורמטיבית

9. המסגרת הנורמטיבית החקוקה – החלה במישרין, על הבקשה דנן מעוגנת, כיום בראש וראשונה בתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן: "התקנות החדשות"), המשקפות "רפורמה" לעומת התקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: "התקנות מהתשמ"ד"). אולם, כפי שנאמר זה מכבר "משבי הרוח שנושבת בעוצמה בתקנות החדשות, החלו ובפסיקה ובספרות שגיבשה, בהדרגתיות, נוכח צורכי המתדיינים, עקרונות ושיקולים שלא נס ליחס לאחר הרפורמה". השוו ת"א 41124-08-17 ח. נ' מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (פורסם בנבו, 29.12.2020) (להלן: "עניין מנורה"). על שלבי החלטת התקנות החדשות חלה תקנה 180. הואיל וההליך נפתח, לפני 1.1.21, וקדם המשפט קבוע לאחר 1.3.21 חלה בראש וראשונה תקנה 180 (ג)1 המחילה על ההליך דנן, כעל כל הליך שנפתח לפני 1.1.21 בראש וראשונה את עקרונות היסוד שבחלק א'. אולם על ההליך דנן חלה, גם תקנה 180(ג)3 הקובעת כי "על הליכים שנקבעה לגביהם ישיבת קדם-משפט במועד המאוחר בשישים ימים מיום התחילה יחולו נוסף על האמור בפסקה (1) פרקים ח', י"ו וי"ג". במילים אחרות חלות גם ההוראות הנוגעות לבקשות ולרשימת הבקשות בפרק ח'. במקרה דנן הואיל ומדובר בהליך מהיר שהוא חריג לרגיל, חלות ההוראות מיוחדות בפרק י"ב המוחל מכוח סעיף 180(ג)1.

בית משפט השלום בראשון לציון

תא"מ 20-07-58514 ציון נ' סביל ואח'

- 1 דרישות החלות על הגשת הודעה לצד שלישי בפרט בהליך מהיר בראי התקנות החדשות
2 10. על רקע המסגרת הנורמטיבית לעיל ראיתי להפנות את הנתבעת, לעיתוי ולאופן הנדרש, מבקשת הרשות לצירוף צד
3 שלישי בהליך מהיר.
4 11. נתבעת, בהליך מהיר, הסבורה שעליה לבקש צירוף צד נוסף, מהטעמים המצדיקים הודעה לצד שלישי חייבת
5 להקדים לבקש רשות לצרף הודעה לצד שלישי, כדי שאם תותר ההודעה היא תוגש במועד הקבוע להגשת כתב ההגנה,
6 שהוא בתוך ארבעים וחמישה ימים ממועד המצאת כתב התביעה לידי הנתבע. זאת כעולה מהוראות מיוחדות המצויות
7 בסעיף 80. סעיף 80(ב) מחייב לבקש רשות ומגדיר עיתוי להגשת הודעה עם הגשת כתב ההגנה כשנקבע בגדרו "(ב) נתבע
8 במסלול דיון מהיר רשאי עם הגשת כתב ההגנה לתת הודעה לצד שלישי לפי תקנה 22 ו-23, אם ניתנה לכך רשות בית
9 המשפט".
10 12. המועד להגשת כתב הגנה בהליך מהיר הוא "בתוך ארבעים וחמישה ימים ממועד המצאת כתב התביעה לידי הנתבע
11 "כקבוע בתקנה 80(א)
12 13. ודוק, עצם הצורך לבקש רשות להגיש הודעה לצד שלישי בעיתוי קצוב ומוגדר בתקנות, אינו חדש, הואיל ונקבע כבר
13 בתקנה 214(א) לתקנות מהתשמ"ד שחלה בעת שהוגש כתב הגנה בהליך הנוכחי. תקנה 214(א) הורתה כדלהלן: "(א)
14 נתבע בתובענה בסדר דין מהיר רשאי, עם הגשת כתב ההגנה, להגיש בקשת רשות ליתן הודעה לצד שלישי במקרים
15 המנויים בתקנה 216; לבקשת הרשות תצורף ההודעה לצד שלישי, ערוכה בהתאם לתקנות אלה".
16 14. סעיף 80(א) לתקנות החדשות מחדש לכאורה, לגבי עיתוי הגשת הודעה לצד שלישי בקביעה שיש לצרף לכתב ההגנה את
17 ההודעה עצמה, ולאחר שהתקבלה רשות להגשתה ולא רק את בקשת הרשות כפי שנקבע בעבר. מכאן עולה שהתקנות
18 החדשות, מחייבות להקדים את בקשת רשות לעיתוי בו נדרש להגיש כתב הגנה.
19 15. לבקשת הרשות לצירוף הודעה לצד שלישי, סברתי שגם עתה, יש לצרף מראש ההודעה לצד שלישי כשהיא ערוכה
20 בהתאם לתקנות במצורף לבקשת הרשות.
21 16. אין באמור כדי לצמצם מסמכויות בית המשפט בקדם משפט שבכללן האמור בסעיף 63(ב)(11) ולפיו: "(ב) בישיבת קדם-
22 המשפט יורה בית המשפט על דרכי הדיון בתובענה במטרה לייעלו, לפשטו ולהחישו; בכלל זה רשאי הוא מיוזמתו או
23 לבקשת בעל דין – (11) להורות על צירוף בעלי דין ומחיקתם";
24 17. אם קיימת בעיה מיוחדת לגבי מועד ההגשה על בעל דין להגיש בקשה להארכת המועד להגשת כתב הטענות הרלבנטי.
25 18. ההודעה לצד שלישי היא מטבעה הליך מותנה הנגרר אחרי הליך עיקרי ויתכן שתובע יסבור שדי לו בחזית הישירה מול
26 הנתבע ושהוא אינו נזקק לעתור לסעד מנתבע נוסף. אם לדעת הנתבע נחוצה לו עצמו, התביעה נגד צד נוסף (צד שלישי)
27 ואכן קיימים טעמים המבססים הודעה לצד שלישי, עליו לפעול כדין ומראש ולהראות שאכן קיימים טעמים המבססים
28 הודעה לצד שלישי אזכיר שבתקנה 22 נקבע כי: "22. נתבע רשאי לתת הודעה לצד שלישי לכל אדם, במקרים שבהם
29 הוא זכאי ממנו להשתתפות, לשיפוי או לביצוע פעולה בנוגע לסעד הנתבע ממנו או אם מתקיים קשר עובדתי או משפטי
30 משותף בסוגיה שבינו ובין הצד השלישי, הכרוכה בנושא התובענה". השוו לתקנות 216 ו- 217 מהתשמ"ד.
31 העדר זכות לעקוף את הוראת התקנות בדרך של הגשת בקשה באיחור לצירוף צד
32 19. יודגש כי הנתבעת, ככלל, לא רשאית לעקוף את ההוראות המיוחדות בדין, הכוללות מגבלות שבכללם מועדים קצובים,
33 בכך שתבקש בתחילה, לכפות על תובע, בניגוד לרצונו צירוף צד כנתבע בין היתר מהסיבות הבאות: א. ראשית, ההוראות
34 החלות על צירוף צד שלישי בהליך אינן מסייגות מצב שבו נתבעת מבקשת לצרף את הצד השלישי כנתבע ולעיתים
35 לכפות זאת על התובע. הנתבע אינו יכול לפטור עצמו ממשטר סעיף 80 לתקנות החדשות ובין היתר מלוח הזמנים
36 לבקשת הרשות. ב. שנית, על הנתבעת לצפות אפשרות של סירוב מצד תובע לבקשתה לצירוף נתבע מצידו, ועל הנתבעת
37 לצפות החלטה שלא תאכוף על התובע לצרף לתביעה את הצד בו מעוניין הנתבע אך לא התובע עצמו. זאת נוכח הכלל
38 הנקוט בפסיקה ולפיו התובע הוא בוחר בנתבע ואין לכפות עליו לתבוע אדם שממנו אינו חפץ לדרוש סעד, צירוף נתבע
39 על אפו וחמתו של התובע הוא צעד חריג, יש סמכות לנקוט בו אך היא שמורה למקרים היוצאים מהכלל המצדיקים
40 זאת או בהקשר זה למשל באלה: א. כב' השופט זוסמן בע"א 543/59 מדינת ישראל ואח' נ' טוב קיסלוג ואח', פד"י
41 יד(2) 1165, 1170-1171 (1960) ב. כב' השופט סולברג ברע"א 1949/16 מ.ש. מוצרי אלומיניום בע"מ נ' דוד רחמים,
42 פסקה 14 (פורסם בנבו, 07.04.2016). ג. כב' השופט גרוניס ברע"א 5635/13 קורל-תל בע"מ נ' אביהוא רז, פסקה
43 12 (פורסם בנבו, 01.04.2015). ד. ת"ק (שלום באר שבע) 2665/08 מחסני חשמל בע"מ נ' פאני מקלר (פורסם בנבו,
44 12.03.2009).
45 20. ער אני לעלות ולטרח הצפויה לנתבעת, עקב פתיחת הליך של בקשת רשות הודעה לצד שלישי, עקב הגשתה אם תאושר
46 ועקב המצאתה לצד השלישי. אולם, בלא להקל ראש שיקולי כדאיותה, אינם משחררים ממצוות התקנות המשקפות
47 איזון אנטרסים המתחשב גם באינטרס התובע וגם באינטרס הציבורי כמעוגן בעקרון היסוד שבתקנה 5 לתקנות
48 החדשות.

הערה לגבי חובות החלות על מגיש בקשה לפי התקנות החדשות ועל כך שבקשת רשות לצירוף צד שלישי בהליך מהיר היא כנקודת מוצא חריג לבקשה לצירוף צד בסעיף 49(א)(5) לתקנות החדשות

בית משפט השלום בראשון לציון

תא"מ 58514-07-20 ציון נ' סביל ואח'

21. ראיתי להפנות את הנתבעת לכך שעל צד המגיש "בקשה" לציין בכותרת המסמך שהוא מגיש שהמדובר בבקשה, ולהבהיר את סוג הבקשה. הצעד הזה מתיישב עם הגיונם של דברים ואינו חדש. השוו לגבי בקשה בכתב לנוסח הודעה על בקשה בכתב כמתחייב זה מכבר בטופס 25. מכוח תקנה 241(ב) לתקנות מהתשמ"ד.
22. כיום חשוב בבחינת קל וחומר להבהיר שהמדובר בבקשה, לדייק לגבי הסיוג שלה כנגזר מאבחנות יסודיות בתקנות החדשות בין סוגי הבקשות והפניות. תכלית התקנות בהקשר הזה הוא להתמודד עם מה שתואר כ"צוואר בקבוק" בעבודה השיפוטית. גם על המבטחת הנתבעת החובה לפעול בראי עקרונות היסוד ובין היתר בהתאם לחובה המעוגנת בתקנה 3(ב).
23. בלא למצות, אציין שלגבי מרבית הבקשות, חל הכלל שכונה "עוצר הבקשות" החל מכתב טענות אחרון ולפיו מכוח תקנה 49(א) "49. (א) לא יוגשו בקשות כלשהן במועד שלאחר הגשת כתב הטענות האחרון, עד מועד ישיבת קדם-המשפט הראשונה" (על הכלל ועל תכלית התמודדות בצוואר הבקבוק ראו ב עמוד 22 לדברי ההסבר). את הבקשות הרגילות, יש לכלול ב"רשימה הבקשות" הכלליות שמוגשת בעיתוי המתחייב מתקנה 49(ג) ובאופן המתחייב בין היתר מתקנה 49(ה) הכולל גם ציון של סוג הבקשה ופירוט תמצית עניין הבקשה ומגבלת ההיקף שבתקנה 50(5). אם הבקשה נמנית עם רשימה של 10 בקשות ספציפיות, שדומה שהינה "רשימה סגורה" חל החריג שבסעיף 40(א) סיפא. בקשה הספציפית יש לכאורה להגיש, באין הוראה אחרת כ"בקשה בכתב", לנוכח ברירת המחל של בתקנה 49(ח). והיא כפופה בראש וראשונה, לתקנות 50-53 המחייבות בין היתר את פירוט הטענות כולל אסמכתאות וצירוף תצהיר לאימות העובדות. גם בין הבקשות החריגות קיימת אבחנה מבחינת העיתוי המותר להגשה לאחר כתב הטענות האחרון, ואת הבקשה לצירוף צד להליך בסעיף 49(א)5) אין להגיש בחלוף 60 יום ממועד הגשת כתב הטענות האחרון. אולם, לבקשה החריגה הזאת קיים לגבי סדר דין מהיר סייג בתקנה 80 לפיה יש לפעול. כלומר, בקשה ספציפית לצירוף צד שהוא צד שלישי בהליך המהיר אינה אמורה להיות במסלול שבסעיף 49(א)5) אלא במסלול שבסעיף 80. פעולה מבעוד מועד צפויה לחסוך הערמת הליכים סביב צירוף צד כשבקשה ספציפית מוגשת כבקשה בכתב חלות עליה גם תקנות 50 (2) ו- 50(3) לתקנות החדשות המופנות כלפי בית המשפט לצורך עיון והחלטה האם נחוצה תשובה ציון כותרת הבקשה וסיווגה מתיישב גם עם חובת בעלי הדין לסייע לבית המשפט בקיום המוטל עליו לפי סעיף 3(ב) לתקנות החדשות.
24. מקום שבו הבקשה מגלמת חריגה מהמועדים הנוהגים יש לבקש במפורש, את הארכת המועד להגשת הבקשה, ולכתוב, כמובן, את הנימוק כנדרש. הדברים חשובים בבחינת קל וחומר בדיון מהיר שלגביו נקבע במיוחד, בגוף החיקוק "זמן לעשיית דבר" שהוא מועד הגשת כתב הגנה, והעיתוי לבקשת רשות למשלוח הודעה לצד שלישי וזאת במסגרת סעיף 80 המתייחס ל"הוראות ומועדים מיוחדים".
25. להארכת מועד שבחיקוק נדרשת הצדקה גם בראי האינטרס הציבורי שלאורו נקצב משך הזמן לעשיית הדבר והשוו לתא"ח (שלום ראש"צ) 32844-03-20 **טטיאנה משצ'נינובה נ' ישראל אהרוני** (פורסם בנבו, 15.10.2020) "בכל תיק פרטני יש להתייחס גם לאינטרס ציבורי. עקרונות היסוד, חולשים גם על דרישת הטעמים המיוחדים בתקנה 176(ב) סיפא, ולאורם יבוצע איזון האינטרסים כיום במקרה של חריגה ממועד הקבוע בחיקוק."
26. במקרה דנן הנתבעת לא בקשה, כדין, צירוף צד שלישי עם הגשת כתב הגנה (שהוגש בעת תחולת התקנות הקודמות) אלא בחלוף זמן ניכר. היא העדיפה, מטעמיה, לבקש לכוף על התובע צירוף נתבע. בקשתה לרשות להודעה לצד שלישי, הובלעה בסעיף 4 לתגובה שלא נכתב עליה שמדובר בבקשה בכתב. באותה התגובה, גם לא התבקשה הארכת מועד להגשת הודעה לצד שלישי, עם הנימוק כנדרש להארכת המועד המיוחד הזה. לאחר החלטת הרשמת, הוגשה תגובה שלא במניין הימים שקצבה הרשמת במפורש בהחלטתה מיום 6.1.21. מעבר לכך שהיה מקום לפעול כהחלטת הרשמת, אציין בקשר למועד שקצבה, שלאחר הגשת הודעה והמצאתה קצובה לצד השלישי תקופה בת 45 יום להגשת כתב הגנה הנמנית ממועד המצאת כתב התביעה לידי הנתבע". כקבוע בסעיף 80(ב) וקדם המשפט קבוע ליום 11.3.21. התגובה גם לא הוגשה כמתחייב מדרישות נוספות מבקשה בכתב. לתגובה גם לא צורף נוסח הודעה הכולל את הנספחים כדרישת הדין.

סוף דבר

27. הבקשות נידחות בשלב זה. לפניכם מהדין, לסוגיית ההוצאות תהיה התייחסות בהמשך ניתנה היום, א' אדר תשפ"א, 13 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.

חתימה